

Samir Tayyar Garibantepmu

GEREKÇE

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK) 6/1-c maddesi uyarınca 18 yaşını doldurmamış kişi çocuktur. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun (ÇKK) 3/1-a maddesi uyarınca daha erken yaşta ergin olsa bile, 18 yaşını doldurmamış kişi çocuktur. Genel anlamda konuya bütüncül bir yaklaşım ile alınmış ve çocuğun suça itilmesi ve suç mağduru olmasına ilişkini düzenlemeler 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile düzenlenmiştir.

Ülkemizde mevzuat anlamında önemli sayılabilecek bir eksiklik bulunmamasına karşın mevcut mevzuatın etkin olarak uygulanmasındaki aksaklıklar sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemiz, çocuk işçiliğinin önlenmesini amaçlayan uluslararası sözleşmelere taraftır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde 22. Dönemde Sokak Çocuklarının Sorunlarına İlişkin Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuştur. Türkiye'nin 8. Beş Yıllık Kalkınma Programı'nda ülkemizde çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik ulusal strateji geliştirilmesine önayak olacak ve birçok kuruluşun işbirliği içinde çalışacağı projeler geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Çocuklara yönelik karşılaşılan sorunlar nüfus, sosyal adalet, eğitim düzeyi, ekonomik gelişmişlik kavramlarıyla doğrudan ilgilidir. Sokakta çalıştırılan çocuklar, sokakta yaşayan çocuklar ve suça itilen çocuklar görülen sosyal problemlerin başında gelmektedir. Eğitim sistemi dışında kalan ve ailelerinin geçimi için bir gelir kapısı olarak görülen çocuklar korunmasız alanlarda çalıştırılmaktadırlar. Anayasamızın 50. maddesinde "Kimse yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz. Küçükler çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar" denilmektedir. Yönetmeliklerde de çocukların çalıştırılması yasaklanmıştır.

Çocukları sokakta çalışmaya iten nedenler ne olursa olsun, çocukların erken yaşlarda aile denetim ve sorumluluğundan uzak çalışması, fiziksel, ruhsal, ahlaki ve toplumsal gelişimlerine zarar vermektedir. Çocuğu sokağa iten sebepler üzerine yapılan araştırmalarda; yoksulluk, işsizlik, göç ve göçe bağlı çeşitli uyum sorunları, çocuğun sokakta çalışmasını teşvik edici kültürel değerler, arkadaş grupları, ailenin çocuğu ihmal ve/veya istismar etmesi gibi etkenler ön plandadır. Yine çocukların sokakta bulunmasının nedenlerinden birisi de ailenin olumsuz tutum ve davranışlarıdır. Kendi yaşıtları oynayıp, eğlenip, güven içinde öğrenimlerini sürdürürken, bu çocuklar ekmek parası kazanma mücadelesi içinde çocukluklarını yaşamadan olgunlaştırır.

Son yıllarda önemli bir problem olarak karşımıza özellikle doğu ve güneydoğu bölgelerinde yaşanan çocukların korunması da çıkmaktadır. Özellikle yoğun bir nüfus artışının yaşandığı ve eğitim dışı kalan bu çocukların sosyal hayatın içinde tutulması büyük önem taşımaktadır.

Hızlı bir gelişim süreci içerisinde bulunan ülkemiz sosyal ve ekonomik yaşamının toplumun tüm kesimlerine eşit bir şekilde yayılabilmesi için bir takım tedbirlerin alınması gerekmektedir. Ekonomik yatırımlar yanında sosyal adaleti sağlayacak politikalar üretilmelidir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle mevzuatta önemli bir eksiklik olmamasına rağmen ülkemizde varlığını sürdüren çocuklarla ilgili sorunların belirlenmesi, çözüm yollarının bulunması ve geliştirilecek tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı düşüncesindeyiz.